

Ярошенко Артем Сергійович,
старший викладач
кафедри загальноправових дисциплін
та адміністрування юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ НАСІННИЦТВА В УКРАЇНІ

Сучасний етап формування правової держави вимагає проведення глибоких та всеосяжних реформ, у тому числі й в агропромисловому комплексі. Важливо зазначити, що зміни в адміністративно-правовому регулюванні мають призвести до побудови дієвої та ефективної системи органів, що здійснюють державний контроль у сфері насінництва.

Питання здійснення державного контролю у сфері насінництва та розсадництва досліджувалося такими вченими в галузі права: В.Б. Авер'янов, С.М. Алфьоров, К.С. Вельский, І.Я. Голосніченко, С.Г. Стеценко та іншими. Однак питання законодавчого регулювання здійснення державного контролю у сфері насінництва в Україні залишається недостатньо вивченим, а отже, є актуальним та потребує додаткового доопрацювання та аналізу.

Метою даної роботи є дослідження шляхів удосконалення законодавчого регулювання здійснення державного контролю у сфері насінництва в Україні.

Реалії адміністративно-деліктної практики, як справедливо зазначає професор Р.В. Миронюк, демонструють необхідність постійного удосконалення норм адміністративно-деліктного законодавства та науково обґрунтованих механізмів його впровадження [1, с. 143]. Також вчені-адміністративісти наголошують на тому, що зміни до законодавства про адміністративну відповідальність мають бути системними та не відзначатися надмірною деталізацією, в іншому випадку адміністративно-деліктне законодавство буде подібним зібранню казуальних правил [2, с. 27].

Насіння та садивний матеріал, що призначені для споживання на внутрішніх або міжнародних ринках, оглядаються та контролюються посадовими особами органів, на які державою покладено обов'язки та повноваження у сфері реалізації державної політики в галузі насінництва та розсадництва. Статтею 28 ЗУ «Про насіння і садивний матеріал» закріплено правові засади відповідальності за порушення насінневого законодавства. Новою редакцією даної статті від 8 грудня 2015 р. передбачено відповідальність як суб'єктів у галузі насінництва та розсадництва, що займаються виробництвом, зберіганням, переробкою, реалізацією насіння і садивного матеріалу, тобто учасників правовідносин, не наділених владними повноваженнями, так і суб'єктів, які

уповноважені здійснювати адміністративно-правове регулювання в галузі та наділені відповідними владними повноваженнями. Так, Законом «Про насіння і садивний матеріал» зазначено, «особи, винні в порушенні законодавства у сфері насінництва та розсадництва, несуть відповідальність згідно із законом» [3], що за своєю правовою природою є відсилочною нормою до КУпАП. Згідно зі ст. 104¹ КУпАП, за виробництво, заготівлю, пакування, маркування, затарювання, зберігання насіння, садивного матеріалу з метою продажу без додержання методичних і технологічних вимог або реалізація їх без документів про якість, а так само інше введення в обіг насіння, садивного матеріалу з порушенням встановленого порядку, передбачено відповідальність у вигляді штрафу в розмірі до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 85 грн. для громадян, та від семи до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що складає від 119 до 340 грн. для посадових осіб [4].

Державний нагляд (контроль) у сфері насінництва та розсадництва здійснюється Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та її територіальними органами. У складі Держпродспоживслужби утворено Управління контролю у сфері насінництва та розсадництва, яке, у свою чергу, є структурним підрозділом Департаменту фітосанітарної безпеки, контролю у сфері насінництва та розсадництва вищезазначеної служби. До основних завдань Управління належить:

- здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері насінництва та розсадництва;
- здійснення державного нагляду (контролю) за обігом насіння і садивного матеріалу на території України;
- здійснення контролю за видачею документів про якість насіння і садивного матеріалу сільськогосподарських рослин та проведенням маркування партій насіння;
- здійснення нагляду (контролю) за введенням насіння в обіг та інше [5].

Відповідно до норм Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме ст. 244, повноваженнями з розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства щодо порядку та умов ведення насінництва та розсадництва (визначених ст.104¹ КУпАП), наділяється центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі – Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Від імені зазначеного органу розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право: Головний державний інспектор сільського господарства України; головні державні інспектори сільського господарства в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, їх заступники; старші державні інспектори сільського господарства, державні інспектори сільського господарства [4].

Також ст. 218 КУпАП відносить розгляд справ про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 104¹ КУпАП, до повноважень адміністративних комісій при виконавчих органах міських рад [4]. Не зовсім зрозуміло,

чим зумовлена наявність даної правової норми, особливо зважаючи на те, що повноваженнями з розгляду даної категорії справ наділений також центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі. До того ж залишається під питанням: чи здатні адміністративні комісії при виконавчих органах міських рад розглядати справи щодо порушення порядку та умов ведення насінництва з огляду на специфіку зазначеної галузі, що вимагає вузькоспеціалізованих фахових знань?

Отже, в процесі оптимізації системи органів виконавчої влади України повноваження зі здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі були передані від ліквідованої Державної інспекції сільськогосподарства до новоствореної Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. На сьогоднішній день Держпродспоживслужба є органом, уповноваженим розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення за порушення порядку та умов ведення насінництва. З огляду на вищезазначене, а також у зв'язку з неможливістю забезпечити належний фаховий рівень розгляду справ, передбачених ст.104¹ КУпАП, вважаємо за доцільне внести зміни до ст. 218 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо скасування можливості розгляду даної категорії справ адміністративними комісіями при виконавчих органах міських рад.

1. Миронюк Р.В. Процесуальні особливості адміністративно-деліктного провадження на стадії розгляду справи про адміністративне правопорушення. *Вісник Запорізького національного університету*. 2011. № 1. С. 142–147.

2. Лошицький М.В., Мінка Т.П. Актуальні питання вдосконалення законодавства з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення органами внутрішніх справ. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2015. Т. XV. С. 27–38.

3. Про насіння і садивний матеріал: Закон України від 26.12.2002 № 411-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 13. Ст. 92.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 року № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. Ст.1122.

5. Положення про Управління контролю в сфері насінництва та розсадництва Департаменту фітосанітарної безпеки, контролю у сфері насінництва та розсадництва Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: наказ Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 2017 р. URL: <http://www.consumer.gov.ua>.